

2024-03-13

Protokoll nr 1 2024

Vattendelegationen för Bottenhavets vattendistrikt

Onsdag 13 mars 2024, kl. 09.00–15.30

Plats: Sessionssalen, Härnösand

Närvarande ledamöter	Ej närvarande ledamöter	Närvarande från Vattenmyndighetens kansli
Carin Jämtin, ordförande	Kent Eriksson	Joakim Kruse
Elisabet Andersson		Lisa Dahlén
Mats Bergmark		Fredrik Forsgren
Bengt Blomqvist		Elin Stenros
Sverre Launy (Skype)		Maria Elfving
Annika Lundmark (Skype)		Åsa Tjäder
Andreas Aronsson		Anna Stjärne
Anna Carlsson		Jorunn Falkenhaus
Ida Stafrin		Johanna Wiklund
Joakim Hellgren		Oscar Ohlsson
		Kerstin Wörler
		Andressa Dahlén (Skype)

<i>Nr</i>	<i>Ämne</i>	<i>Innehåll</i>
1.	Mötets öppnande	Ordförande Carin Jämtin hälsade välkommen och öppnade mötet.
2.	Genomgång och fastställande av dagordningen	<p>Två frågor kom upp under punkten. Den första rörde hantering av risker vid gruvbrytning. Kansliet skickar till delegationen det samrådsyttrande som kansliet skrivit rörande en koncessionsansökan för en vanadingruva i Jämtland. Den andra frågan rörde riktlinjer till länsstyrelserna för expertbedömning som enligt föregående protokoll skulle ha tagits upp under detta möte. Riktlinjerna är däremot inte klara men kommer bli en punkt på framtida delegationsmöte när de har färdigställts.</p> <p>De två frågorna föranledde inte någon justering av dagordningen. Dagordningen fastställs med några mindre tidsjusteringar.</p>
3.	Föregående protokoll	Protokoll nr 4 och 5 2023 lades till handlingarna utan anmärkningar.

4.	Aktuella frågor (I)	<p><u>Oscar Ohlsson</u> informerade om arbetet med dokumenten Översikt över väsentliga frågor (ÖVF) och Arbetsprogram med tidplan (AP) som kommer att samrådas gemensamt mellan den 1 november 2024 och den 31 mars 2025, se Presentation 1 AP-ÖVF. AP är kopplat till en kommunikationsinsats om tidplanen som genomfördes hösten 2023. ÖVF kommer att innehålla både nationella och distriktsvisa delar. Delegationerna är välkomna att lämna synpunkter på dokumenten till kansliet och några togs upp redan under sittande möte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miljöproblem borde graderas eller viktas efter hur stor påverkan de har på samhället • beredskapsfrågor hanteras ofta i stuprör men borde ses i ett bredare perspektiv, till exempel när det gäller vatten- och energiförsörjning • en ny struktur för ÖVF behövs, med ett övergripande avsnitt om klimatförändringar • det är bra att grön omställning och industriomvandlingen tas upp. <p>Senast den 22 maj skickar kansliet ett utkast till delegationerna för synpunkter. Kansliet tar sedan fram ett beslutsförslag inför delegationsmötet 14–15 oktober. Det därpå följande samrådet är öppet för alla men det är kommuner och myndigheter som är den primära målgruppen.</p> <p><u>Elin Stenros</u> redogjorde för vattenmyndigheternas faktagranskning av EU-kommissionens underlag till sin granskningsrapport av medlemsländernas åtgärdsprogram (ÅP) och förvaltningsplaner (FP), se Presentation 2 - EU-granskning. Underlaget, framtaget av konsultföretaget WSP, är en ren skrivbordsprodukt där man gått igenom ÅP, FP, VISS, äldre dokument och piloter. Vattenmyndigheterna hade fem dagar på sig att granska underlaget på 130 sidor och har lämnat 180 kommentarer, framför allt gällande statistik kopplat till slutsatser. EU väntas bli klar med sin slutrapport hösten 2024 som regeringen sedan skickar ut till berörda myndigheter för synpunkter.</p> <p><u>Joakim Kruse</u> informerade om några övriga frågor, se Presentation 3 – Aktuella frågor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetsplan för SMHI. Vi är beroende av underlag från SMHI, för till exempel vattenförekomstindelningen. För detta får SMHI stöd från HaV med 18 (tidigare 15) miljoner/år. SMHI och vattenmyndigheterna, plus HaV och SGU, tar fram en arbetsplan för varje år. Från och med i år vill HaV ha större kontroll över vilka uppdrag som ska genomföras och kräver tydliga uppdragsspecifikationer innan de kan de ge ut medel.
----	---------------------	---

		<p>På grund av att besked om detta kom efter årsskiftet har vissa uppdrag stoppats tillfälligt med förseningar av underlag som följd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • VISS 2.0. Är nu i genomförandefasen, vattenmyndigheternas största del är kravställning: vad behöver VISS innehålla? LST-IT, Länsstyrelsen Jönköping plus konsult står för själva framtagandet. Delleverans 2 kommer den 19 mars. Nästa vår ska VISS 2.0 vara operativt. Fråga: Kommer VISS 1.0 stängas så fort den nya versionen är i gång? Svar: Nej, det blir ett överlapp, version 1.0 innehåller information som gäller fram till 2027. <p>En fördel med VISS 2.0 jämfört med 1.0 är att det blir möjligt att välja nivåer av information, så att inte allt ligger framme.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett möte hölls den 8 mars med VVD och de fem landshövdingar som är ordförande i respektive vattendelegation (LH5). Kansliet skickar ut ”överenskommelse om gemensamma arbetet” till delegaterna. Se presentation. • Vintermöte med Hav och SGU hölls 30 januari. Se presentation.
5.	Full koll på våra vatten, övervakningsprogram (I)	<p>Johanna Wiklund föredrog om ”Full koll”, se Presentation 4 - Full koll. Full koll är en handlingsplan för att förbättra övervakning för vattenförvaltningens behov. Naturvårdsverket har fått besparingskrav och kommer dra tillbaka insatser i handlingsplanen. Ett av delmomenten som är avslutat, moment A15, omfattar det strategiska PM med vissa slutsatser och rekommendationer för utveckling av den svenska akvatiska övervakningen som skickades ut till delegationen inför dagens möte. Denna PM kommer de berörda myndigheterna att använda som utgångspunkt för budgetäskanden, utvärderingar och förslag till förändringar i regler och styrmedel framöver.</p> <p>Slutrapporten från moment C5 om undersökande övervakning kommer att skickas till delegationen efter beslut av VVD den 19 mars 2024.</p>
6.	Regleringsbrevs- och regeringsuppdrag som rör vattenförvaltning år 2024 (I)	<p>Joakim Kruse informerade om regleringsbrevs- och regeringsuppdrag som rör vattenförvaltning under året, se Presentation 5 – regleringsbrevs- och regeringsuppdrag. Gällande 22:13 ärenden har inga sådana tagits upp i Bottenhavets vattendistrikt än.</p>

		<p>Regeringsuppdrag om översyn av förutsättningar för normsättning av ytvatten, M2022/01804 slutredovisades i december 2023. Kansliet skickar rapport till delegationen och en genomgång av uppdraget tas med till nästa delegationsmöte.</p>
8.	NAP, nulägesbild och plan framåt (I)	<p>Åsa Tjäder föredrog dels om länsstyrelsernas regeringsuppdrag rörande NAP-processen som en fortsättning på punkt 6, dels om läget i NAP-arbetet. För regeringsuppdraget, se Presentation 5 – regleringsbrevs- och regeringsuppdrag. Uppdraget ska redovisas den 15 mars och kommer att tas upp igen på nästa delegationsmöte.</p> <p>Gällande NAP-processen, se Presentation 6 - NAP nulägesbild och plan framåt. Delegationen kommer att få sig tillskickad ett Exceldokument med pågående NAP-ärenden. Bengt Blomqvist föreslår en kolumn med installerad effekt för varje kraftverk i tabellen. Kansliet åtar sig att undersöka om det är genomförbart att inkludera den informationen med en rimlig arbetsinsats.</p> <p>Arbetet med Rickleån i Bottenvikens vattendistrikt visar på ett behov av egna verktyg i stället för konsulter modeller som är anpassade för produktionsoptimering. Det pågår bland annat diskussioner med SMHI om möjligheten att utveckla en gemensam hydrologisk modell för statliga myndigheter, som ska kunna täcka även andra ändamål än bedömning av påverkan på vattenkraftsproduktion.</p> <p>Reviderade miljö kvalitetsnormer för Nedre Dalälven är aktuella för samråd i Bottenhavet med start i höst, för de vattenförekomster där provningarna planeras att starta i början av 2025. Eventuellt blir det ett extra beslutsmöte i delegationen i höst beroende på när Energimyndigheten och Svenska Kraftnät kan leverera underlag för normsättningen.</p>
9.	Information om åtgärder efter 2027 (I)	<p>Joakim Kruse tog upp knäckfrågor kring åtgärdsarbetet efter 2027, se Presentation 7 - Åtgärder efter 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utgångspunkter för normsättning • hur få bättre fart på åtgärdsarbetet? <p>Eftersom undantaget ”tidsfrist” för vatten som inte når god status inte är tillåtna i nästa förvaltningscykel är frågan vilka utgångspunkter som ska gälla för normsättning, kan vi sätta mindre stränga krav även om kriterierna för detta inte uppnås? Tidsfrist för naturlig återhämtning efter åtgärd är däremot tillåten. Det finns även vissa möjligheter att bruka tidsfrist senare än 2027, inom både NAP och jordbruk/LOVA finns det tidplaner och finansiering klar. Liknande områden, som</p>

		<p>inte i nuläget är lika konkreta, skulle kunna vara kalkning, sanering av förorenade områden, restaurering av flottleder samt vägars och järnvägars påverkan på vattenmiljöer. Det pågår ett arbete hos de fem vattenmyndigheterna med att undersöka förutsättningarna för detta. Vattenmyndigheterna anser att regeringen bör ta tag i frågan om tidsfrister efter 2027 och kommer att ta upp den med miljöministern i höst.</p>
11.	Beslut om inriktning för delar av arbetet med åtgärdsanalys (B)	<p>Se Presentation 8 – Inriktningsbeslut åtgärdsanalys och Bilaga 1 – Underlag inriktningsbeslut åtgärdsanalys</p> <p>Beslut: Vattendelegationen beslutar att de fem vattenmyndigheterna i samverkan fortsätter att arbeta med att utveckla åtgärdsanalysen inför 2027, i enlighet med vad som redovisas i Bilaga 1, dock med omformulering av meningen ”Det blir en tydlighet i vilka fysiska åtgärder som SKA genomföras var vilket har påpekats av bland annat Havs- och vattenmyndigheten i deras prövning av åtgärdsprogrammet 2021.” under Punkt 1/konsekvenser så att innebörden blir BÖR eller KAN i stället för SKA.</p>
12.	Beslut om inriktning för delar av arbetet med normsättning (B)	<p>Se Presentation 9 - Inriktningsbeslut MKN 2027 samt Bilaga 2 - Inriktningsbeslut MKN 2027.</p> <p>Beslut: Vattendelegationen beslutar enligt förslag, dock med följande ändringar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tillägg under punkt 1 i Bilaga 2 om att regeringen bör uppmärksammas på dilemmat med normsättningen efter 2027 (då möjligheten att sätta tidsfrister upphör) • förtydligande under punkt 2 att markavvattningen avser jordbrukets påverkan.
14.	Dricksvattendirektivet, nulägesbild och plan framåt (I)	<p>Jorunn Falkenhug gav en uppdatering om vad som hänt i arbetet med genomförande av dricksvattendirektivet sedan senaste uppdateringen under delegationsmötet i oktober 2023, se Presentation 10 - Dricksvattendirektivet. Direktivet infördes i svensk lagstiftning den 1 mars 2024 och föreskrifter från SGU är på gång; däremot inte från HaV då myndigheten saknar medel för närvarande.</p> <p>Rapport om avgränsning av tillrinningsområde skickas ut till delegationen när den är klar. Delegationen ska också få Jorunns presentation från oktober.</p>
15.	En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande, SOU 2023:72 (I)	<p>Lisa Dahlén presenterade övergripande slutsatser och förslag i utredningen ”En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande”, se Presentation 11 - SOU 2023_72 Vatten i PBL.</p> <p>Utredningen har gått på remiss till länsstyrelserna till den 10 juni.</p>

16.	Kommande möten (I)	<p>För nästa delegationsmöte, den 12 juni, planerar kansliet för ett fältbesök i Sundsvallstrakten, till exempel Östrandsfabriken där vi kan studera såväl fysisk påverkan som frågor rörande utsläpp och sanering. Preliminärt blir det samling vid resecentrum kl. 08.30 för att med buss åka vidare till studieobjektet. Kortare möte på eftermiddagen och avslut klockan 16.</p> <p>Det kommer också att genomföras ett utbildningspass för de nyare delegaterna, men tidpunkten för det är inte klar ännu då det föreslagna datumet den 11 juni inte fungerar för alla. Kansliet återkommer med förslag på datum efter sommaren.</p> <p>I övrigt enligt dagordning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Måndag-tisdag 14-15 oktober nationellt vattendelegationsmöte i Västerås. - Tisdag 15 oktober, ordinarie distriktsmöte i samband med nationella vattendelegationsmötet i Västerås (beslut om samråd för AP och ÖVF.) - Onsdag den 11 december kl. 9.30-15.30 i Härnösand. <p>Vid behov kan även kortare beslutsmöten via skype läggas till (se t.ex. notering vid punkt 8).</p>
17.	Mötet avslutas	<p>Ordförande Carin Jämtin tackade alla deltagare och avslutade mötet.</p>

Carin Jämtin
Ordförande

Fredrik Forsgren
Sekreterare